(16723) EĞİTİMDE KATEGORİK VERİLER ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN HESAPLANMASINDA Kİ-KARE VE G TESTİ KULLANIMI:"SİGARA KULLANMA ALIŞKANLIĞI" ÖRNEĞİ

ZAFER ERTÜRK [1]
[1] *GAZİ ÜNİVERSİTESİ*
zerturk35@gmail.com

Araştırma ve deneylerde üzerinde durulan konu ile ilişkili özellik veya özelliklerden yeni bilgiler elde etmek amacıyla yapılacak olan istatistik analizlerin doğru ve güvenilir bir şekilde yapılabilmesi için çalışmada yer alan nesnelere sayıların ve rakamların uygun bir şekilde verilmesi gerekir. Yani ölçmede kullanılan sayıların nesnelere verilmesi işlemi, nesnelerin özelliğine göre farklı şekillerde yapılmaktadır.

Ölçmenin, işleminin yapılışına göre değişkenler genel olarak ölçülebilen değişkenler, sıralı değişkenler ve kategorik değişkenler olmak üzere üç gruba ayrılırlar. Ölçülebilen değişkenler ise kendi arasında sürekli değişkenler ve kesikli değişkenler olmak üzere iki grup altında incelenir. Sürekli değişkenler, belirli bir tanım aralığındaki mümkün olan her değeri alabilen ve birbirinden kesin sınırlarla ayrılamazken, kesikli değişkenler ise sadece tam sayılı değerleri alırlar ve birbirinden kesin sınırlarla ayrılırlar. Ağırlık, boy, vücuttaki yağ miktarı sürekli değişkenlerdir. Sıralı değişkenler, rakamlar veya sayıların özelliğe sahip oluş derecelerine göre nesnelere küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe doğru verilmesi ile elde edilir. Örneğin; ailelerin gelir durumu (yüksek, orta ve düşük), bir testin zorluğu (zor, kolay ve çok kolay). Kategorik değişkenler ise, birey ya da nesnelere keyfi olarak verilir. Cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu vb kategorik değişkenlere örnek olarak verilebilir.

Eğitimdeki kategorik veriler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde yaygın olarak ki-kare testi kullanılmaktadır. Bunun yanında, Fisher'in kesin olasılık testi, Oran testi, G testi Log-doğrusal modeller de kullanılabilmektedir. Bu çalışmada kategorik verilerin analizinde sıklıkla kullanılan ki-kare testi ile birlikte G testi de kullanılarak, iki yöntemin karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Araştırma nicel araştırma modelinde olup, iki yöntemin karşılaştırılması amaçladığından kuramsal bir araştırmadır. Araştırmada ölçme aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan "Sigara Kullanma Alışkanlığı" anketinden yararlanılmıştır. Araştırma grubunu ise Ankara'da yaşayan çeşitli mesleklere sahip 250 kişi oluşturmaktadır. Verilerin analizinde anketteki sorulara verilen kategorik değişkenlerin frekanslarından yararlanılmıştır.

Veri analizi devam etmekte olup, elde edilen bulgular literatürün de incelenmesi ile paylaşılacaktır. Analiz yöntemlerinin karşılaştırılması ile çalışmanın araştırmacılara alternatif istatistik yöntemleri kullanmaları konusunda yön göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler : Ki Kare Testi, G Testi, Kategorik Veri

(16780) ANCOVA-MANCOVA ANALİZLERİ VE KULLANILDIĞI ÇALIŞMALAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

EMİNE BURCU TUNÇ [1], MÜGE ULUMAN , MÜNEVVER BAŞMAN [2], AKİF AVCU [1]
[1] *MARMARA ÜNİVERSİTESİ*
burcupehlivantunc@gmail.com

Varyans analizi ve regresyon analizinin birleşimi olan Kovaryans (Ancova-analysis of covariance) ve Çok Değişkenli Kovaryans (Mancova-multivariate analysis of covariance) analizleri deneysel desenlerde F testinin gücünün arttırılması, eşdeğer olmayan gruplarda kıyaslama yapılabilmesi ve birden fazla bağımlı değişken ortalamasının denkleştirilmesi gibi eğitim bilimleri ve sosyal bilimlerde sıklıkla başvurulan farklı amaçlara hizmet etmektedir. Bu çalışmada, karıştırıcı değişkenlerin istatistiksel modele dahil edilmesine olanak sunan tek değişkenli kovaryans analizi ile çok değişkenli kovaryans analizinin temel kavram ve uygulama süreçlerinin açıklanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, ele alınması gereken varsayımlar, bulguların tablolaştırılması ve

yorumlanması noktaları ele alınacaktır. Betimsel araştırma modelinde olan bu araştırmada aynı zamanda Eğitim Bilimleri alanındaki çalışmalar incelenerek, Ancova ve Mancova analizlerinin kullanımına ilişkin eksiklikler belirlenecek, bundan sonra yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler : Ancova, Mancova, Kovaryans analizi, Çok değişkenli Kovaryans Analizi

(16781) ÖLÇEK GELİŞTİRME SÜRECİNDE MADDE TEPKİ KURAMI VE KLASİK TEST KURAMI UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

MÜNEVVER BAŞMAN , AKİF AVCU [2], MÜGE ULUMAN [1], EMİNE BURCU TUNÇ [2]
[2] *MARMARA ÜNİVERSİTESİ*
burcupehlivantunc@gmail.com

Psikolojik yapılar doğrudan gözlenebilir olmadığından ve gizil nitelik taşıdığından dolayı ölçekler yardımıyla ölçülebilmektedir. Psikolojik yapıların doğru bir şekilde ortaya konulması için ölçme sürecinin uygun olarak işlemesi gerekmektedir. Bu süreçlerden biri de verilerin analizidir. Psikolojik yapıları ortaya koyabilmek için yapılan analizler Klasik Test Kuramına ya da Madde Tepki Kuramına dayalı olabilmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı Beş Faktörlü Kişilik Ölçeğinin psikometrik özelliklerini Klasik Test Kuramı ile Madde Tepki Kuramı açısından incelemektir. Temel araştırma niteliğinde olan bu araştırma kapsamında Çok Boyutlu Madde Tepki Kuramı Analizi ile Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Marmara Üniversitesinde Öğretmenlik Sertifikası Programına Kayıtlı 879 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizinde Doğrulayıcı Faktör Analizi için MPLUS programı, Çok Boyutlu Madde Tepki Kuramı analizi için ise R programındaki "*mirt*" paket programı kullanılacaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda, Doğrulayıcı Faktör Analizinde ve Çok Boyutlu Madde Tepki Kuramı Analizinde ölçeğin faktör yapılarının, her faktörde bulunan maddelerin, model uyumunun Klasik Test Kuramına ve Madde Tepki Kuramına göre benzerlikleri ve farklılıkları ele alınarak karşılaştırmalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Ölçek geliştirme, Klasik Test Kuramı, Madde Tepki Kuramı, KTK, MTK, Doğrulayıcı Faktör Analizi, DFA, Çok Boyutlu Madde Tepki Kuramı

(16822) ZEKA ÖLÇEKLERİNE YAPILAN ELEŞTİRİLER VE SOSYAL GEÇERLİK

ÖMER FARUK TAMUL [1]
[1] *ANADOLU ÜNİVERSİTESİ*
omerfaruktamul@anadolu.edu.tr

Yapılan bu çalışmada da günümüzde kullanılmakta olan zekâ ölçeklerine yapılan eleştirilere yer verilmiştir. bu eleştiriler kapsamında sosyal geçerlik türünün zeka ölçeklerinin geliştirilme ve standardizasyon sürecindeki önemi açıklanmıştır.

Günümüzde geliştirilen psikolojik ölçme araçları genellikle iki amaca hizmet etmektedir. Bunlardan ilki klinik uygulamalarda tanılama, araştırma ve yerleştirme iken ikincisi ise eğitimsel amaçlar dâhilinde ölçme, seçme ve bireyin ileriye dönük eğitim ihtiyaçlarını belirlemektir (Özgüven, 2015; Seçer, 2015). Ölçme araçlarının özellikle tanılama amacına hizmet edebilmesi için bazı psikometrik özellikleri taşıması gerekmektedir (Seçer, 2015).

Araştırmalar göstermektedir ki ölçeğin doğru sonuçlar vermesi psikometrik özelliklerine bağlı iken, geliştirilen ürünün yaygın olarak kullanılması toplum tarafından benimsenmesi ile ilgilidir. Wolf 'a (1978) göre geliştirilen yeni bir yöntem ya da uygulamanın toplum tarafından ne derece kabul edilebilir olduğunun tespit edilebilmesi için sosyal geçerlik düzeyine bakılması gerekmektedir. Sosyal geçerlik çalışmaları uygulamanın etkililiğinden çok sürdürülebilir olması ile ilgilidir (Schwartz ve Baer, 1991). Bunun için geliştirilen uygulamanın amacının toplumsal açıdan önemli olması, yönteminin uygun olması ve uygulamadan sonra elde edilen sonuçların toplum için anlamlı olması gerekmektedir (Kazdin, 1977; Wolf, 1978).